

چرا تکرار الگوی مگاسیس مهم است؟

کار آفرینی ایرانی کنار گوش آمریکا

کنند. ایران و ونزوئلا در سال ۲۰۰۹ به دنبال ایجاد یک شرکت نفتی به نام «نیرو» بودند که به واسطه آن در کشورهای دیگر از جمله کوپا و سودان سرمایه گذاری و فعالیت کنند. پس از انتخابات سال ۹۲ و روی کار آمدن دولت روحانی به ویژه پس از گذشت هوگو چاوز در سال ۲۰۱۳، روابط ایران و ونزوئلا کم رنگ شد. دولت روحانی در ماه های ابتدایی تعامل با کشورهای منطقه و آمریکای لاتین را خیلی جدی نگرفت و بیش از هر چیز تمرکز خود را بر تعامل با کشورهای غربی (اروپا و آمریکا) قرار داده بود. به دلیل همین رویکرد نیز ارزش صادرات ایران به ونزوئلا افت قابل توجهی پیدا کرد. بیشترین صادرات ایران به ونزوئلا نیز مربوط به سال ۹۲ با ارزشی معادل ۱۲۰ میلیون و ۶۰۰ هزار دلار است که نیمی از آن در دولت احمدی نژاد و نیمی از آن در دولت روحانی گذشته است. پس از آن ارزش صادرات ایران به ونزوئلا بلافاصله در سال ۹۳ به ۲۰ میلیون و ۳۰۰ هزار

توسعه روابط پس از بازگشت تحریم ها
ناکامی برجام در تحقق اهداف خود که با خروج آمریکا از آن، تقریباً تمامی منافع ایران از این توافق را نابود کرده بود، باعث تغییراتی در دیپلماسی اقتصادی دولت شد. پس

فرهیختگان: تهران یک بار دیگر در تلاش برای محکم کردن جاپای خود در آمریکای لاتین است. راه اندازی پالایشگاه های ونزوئلا و اعزام ۵ نفتکش با یک میلیون و ۵۰۰ هزار بشکه سوخت و محصولات نفتی و به دنبال آن ایجاد یک فروشگاه بزرگ ایرانی در کاراکاس، بار دیگر تهران را وارد حیطه خلوت آمریکا کرد. شاید افتتاح یک فروشگاه، آن هم در ونزوئلا بی اهمیت تر از آن چیزی باشد که گمان می رود ولی همان طور که خبرگزاری بلومبرگ در ونزوئلا نوشته «صرفاً افتتاح یک فروشگاه خیر با ارزشی برای پوشش نیست؛ اما این فروشگاه را ایران تأسیس کرده؛ یکی از معدود کشورهایی که به نیکولاس مادورو، رئیس جمهوری ونزوئلا کمک می کند تا تحریم های آمریکا را دور بزند.» این فروشگاه ایرانی که با نام «مگاسیس» پنجشنبه هفته گذشته در کاراکاس افتتاح شد، زیر نظر سازمان اتکا وابسته به وزارت دفاع ایران فعالیت می کند. این فروشگاه ۲۰ هزار مترمربع مساحت دارد و در آن بیش از ۲۵۰۰ قلم انواع کالاهای ایرانی از جمله مواد غذایی؛ پوشاک؛ مواد سلولزی؛ انواع شوینده ها؛ مواد پلاستیکی و یکبار مصرف؛ انواع آجیل و تنقلات؛ تراکتور و... به فروش می رسد. با افتتاح این فروشگاه، تمایل برای خرید کالاهای ایرانی شدت یافته و بر همین اساس سازمان اتکا از کلیه تولید و صادر کنندگان ایرانی خواسته یا کالاهایشان را به سازمان اتکا بفرشند یا به صورت مستقیم کالای خود را در فروشگاه اتکا عرضه یا یک نمایندگی فروش محصولات ایجاد کنند. آن طور که وزارت دفاع اعلام کرده تجار و بازرگانان ونزوئلا تقاضای برای خرید مصالح ساختمانی، تجهیزات کشاورزی و معدنی، دارو، تجهیزات و لوازم پزشکی، خودروهای ارزان قیمت و قطعات یدکی مربوطه، تراکتور، باتری های خودرویی، ابزار برقی، شیرآلات و... دارند.

برای ایران، ونزوئلا دروازه ورود به آمریکای لاتین بوده است. آمریکای لاتین گروهی از ۲۰ کشور و ۱۳ وابستگی در نیم کره غربی است که در آن زبان های اسپانیایی، فرانسوی و پرتغالی به طور عمده صحبت می شود. این منطقه از مرز شمالی مرکز یک تانوک جنوبی آمریکای جنوبی در کارائیب امتداد دارد و با سهم ۱۳ درصدی از کره زمین، بیش از ۵۶۰ میلیون نفر جمعیت دارد.

یادداشت شفاهی

نفسود ایران در هیچ دوره تاریخی تا منطقه آمریکای لاتین گسترش پیدا نکرده بود. از زمان تأسیس کشورهای سفیر اسبق ایران در ونزوئلا

ایران با این منطقه به صورت یک طرفه بود و تهران تنها از آمریکای لاتین مواد غذایی وارد می کرد. بعد از پیروزی انقلاب در ایران و خصوصاً بعد از به قدرت رسیدن جریان های انقلابی در آمریکای لاتین، ایران در یک معامله برد-برد و دوطرفه، صادرات به کشورهای آمریکای لاتین را گسترش داد و علاوه بر صادرات کالاهای صنعتی مانند تراکتور یا ایجاد کارخانه های تولیدی مانند تراکتورسازی این صنعت را نیز به این منطقه منتقل کردیم. ساخت کارخانه سیمان، ساخت بیش از ۲۵ هزار واحد مسکونی در ونزوئلا و همچنین صادرات تجهیزات کشاورزی و ماشین آلات مورد نیاز کارخانه های لبنیات به کشورهای آمریکای لاتین در سال های اخیر از جمله اقدامات صورت گرفته در روابط تجاری میان ایران و این منطقه است. متأسفانه در دولت جدید، توجه به آمریکای لاتین کم شد و در یک اشتباه استراتژیک همه تخم مرغ ها در سبد اروپا گذاشته شد. حال بعد از اینکه برجام بی سرانجام، باعث خسارت های زیادی به کشور شد دوباره توجه به کشورهای مستقل در سراسر دنیا و خصوصاً آمریکای لاتین مجدداً آغاز شده است. با توجه به اینکه ما از یک کشور وارد کننده بنزین به یک کشور تولید کننده این محصول تبدیل شده ایم و میزان تولید بنزین نیز از مصرف داخلی بیشتر بود، نیاز به صادرات آن به وجود آمد. از آنجایی که بهترین بازار برای ایران در شرایط فعلی ونزوئلا و آمریکای لاتین بود، تهران در یک اقدام کاملاً شجاعانه و در یک عمل انسان دوستانه سوخت مورد نیاز دولت کاراکاس را به این کشور رساند.

خوشبختانه ظرف یک سال گذشته توجه ایران به توسعه روابط با آمریکای لاتین بیشتر شده است و امیدواریم با این توجه بتوان اشتباهات گذشته را در کم رنگ کردن رابطه با این گونه کشورهای جبران کرد. باید به این نکته مهم توجه کرد که اگر اروپا و آمریکا هر دو نیز برای ما فرش قرمز پهن کنند باز هم ما نباید شرکای سنتی خود را از یاد ببریم؛ آنچه اینکه تمام صادرات ایران به آمریکای لاتین از نوع صادرات غیرنفتی بوده است. اگر بنزین نیز به این منطقه صادر شده جزء فرآورده های نفتی بوده است که ماده ای خام به حساب

فرصت های ایران در آمریکای لاتین

کالا به ونزوئلا و همچنین دریافت پول از این کشور وجود دارد. شرکت های ایرانی در گذشته نیز با ونزوئلا کار کردند و موفق شدند چند صد میلیون دلار سود از محل فروش کالا و خدمات شان به ایران منتقل کنند. ایران هیچ گاه سرمایه گذاری به معنی بردن منابع مالی در حجم زیاد به آمریکای لاتین نداشته است. ایران و شرکت های ایرانی اگر صادراتی نیز به ونزوئلا داشته اند، پول آن را دریافت کرده اند. ایران دو کارخانه خودروسازی و تراکتورسازی برای ونزوئلا ساخته است که سرمایه گذار اصلی آن خود ونزوئلا بوده و تهران تنها قطعات ساخت این کارخانه ها را به این کشور صادر کرده است. اگر سرمایه گذاری را مجموع هدف گذاری، برنامه ریزی، مطالعه بازار و یافتن شرکای مطمئن و در مرحله آخر تأمین بخشی از اعتبارات مالی بدانیم، قطعاً این کار در آمریکای لاتین به نفع ایران خواهد بود.

خوشبختانه در ارتباط با ونزوئلا برای بازگرداندن درآمدهای ناشی از صادرات مشکل عمده ای نداشته ایم. کمترین مشکل به نسبت کشورهای دیگر در ارتباط با ونزوئلا بوده است و تاکنون دولت و تجار ایرانی توانسته اند درآمدهایشان را به شیوه های مختلف به کشور بازگردانند؛ برخلاف اینکه گفته می شود ونزوئلا دچار تنگناهای مالی است، این کشور یکی از ثروتمندترین کشورهاست و دارای منابع غنی زیادی است. علی رغم مشکلات تحریمی و فشارهای اقتصادی، امنیتی و سیاسی که آمریکا بر ونزوئلا وارد می کند اما این کشور می تواند با برنامه ریزی درست و کمک متحدان خود بر مشکلات فائق آمده و به قطب اقتصادی تبدیل شود. نکته مهم اینجاست که در حال حاضر قیمت کالا در ونزوئلا بسیار بالاست و کالاها عملاً به دلار فروخته می شوند. اگر تجار ایرانی بتوانند به ونزوئلا کالا صادر کنند قطعاً این کشور به یکی از بهترین بازارهای صادراتی ایران تبدیل خواهد شد. آمریکای لاتین از چند دهه گذشته شریک تجاری ایران بوده است و تهران از کشورهایمانند برزیل و آرژانتین مواد غذایی وارد می کرده که این

نمی آید. این دقیقاً آن چیزی است که ایران همیشه در آرزویش بوده است؛ آرزویی که براساس آن تهران قصد داشته تا بتواند سبد صادراتی خود را متنوع کرده و آن را از صدور یک محصولی مواد خام و نفت فروشی جدا کند. از سویی دیگر کشورهای آمریکای لاتین به خصوص ونزوئلا می تواند برخی نیازهای ایران را برآورده کند. ونزوئلا دارای بیشترین منابع آلومینیوم است که ایران وارد کننده آن است. آمریکا نیز صادرات آلومینیوم به ایران را تحریم کرده است. ونزوئلا دارای منابع عظیم و کم نظیر آب شیرین است که می تواند باعث رشد صنعت کشاورزی این کشور شود. ایران می تواند در کشت فراسرزمینی محصولاتی مانند ذرت و برنج را از این کشور وارد کند و به جای آن دیگر محصولات مانند گندم را به ونزوئلا صادر کند.

متأسفانه در طول چند دهه گذشته و قبل از دولت انقلابی آقای هوگو چاوز رئیس جمهور فقید ونزوئلا، این کشور به یک مصرف کننده صرف تبدیل شده بود و تقریباً همه مواد مصرفی مورد نیاز خود را از خارج وارد می کرد. بعد از به قدرت رسیدن دولت انقلابی چاوز تیم او سعی در تصحیح وضعیت داشت اما جنگ اقتصادی، توطئه های نظامی و امنیتی و تحریم ها علیه این کشور باعث شد نتوانند به خودکفایی کامل برسند. در این نقطه یک فرصت طلایی برای ایران وجود دارد. ایران می تواند در یک همکاری برد-برد با کمک به ونزوئلا در زمینه تأمین مایحتاج مردم این کشور، صادرات غیرنفتی خود را رونق بخشد. اینکه اولین فروشگاه ایرانی در ونزوئلا افتتاح شد به این معنا نیست که قبلاً کالایی از ایران به این کشور نمی رفته بلکه این نوع جدیدی از همکاری است که سود بسیاری برای دو طرف دارد. بنده به عنوان فردی که سابقه فعالیت دیپلماتیک در ونزوئلا دارم باید به تجار و بازرگانان ایرانی بگویم که بازار این کشور یکی از بهترین بازارها برای تولیدات ایران است. تجار و تولیدکنندگان ایرانی نباید از تحریم ها بترسند. راه های زیادی برای ارسال

روند تاکنون ادامه یافته است. ایران باید همکاری خود با کشورهای آمریکای لاتین را دوطرفه کند. برزیل امروز بخشی از کودهای شیمیایی مورد نیاز خود را از ایران وارد کرده و در مقابل مواد غذایی به ایران صادر می کند. ایران از کشوری مانند آرژانتین که برنج وارد می کرد و به جای آن مواد نفتی به این کشوری می داد. امروز ایران می تواند صادرات متنوع تری به آمریکای لاتین داشته باشد و آن را گسترش دهد. کالاهای ایران در این منطقه می تواند بازار بسیار خوبی در ونزوئلا به دست بیاورند. این کشور علی رغم همه مشکلات اقتصادی که دارد می تواند به عنوان پایگاهی برای کالاهای ایرانی در منطقه باشد. ایران به صورت مشترک با ونزوئلا، ۱۱ کشور صادر شده است. امروز اگر ونزوئلا ارز ندارد که به وسیله آن قطعات از ایران وارد کند، ایران می تواند بخشی از ساخت و مونتاژ کالاهای خود را در مناطق آزاد ونزوئلا انجام بدهد که با توجه به پایین بودن قیمت سوخت، برق، آب و کارگر بسیار با صرفه است. ایران از مناطق آزاد ونزوئلا می تواند به تمام کشورهای آمریکای لاتین صادرات داشته باشد. از سایرین گذشته همواره قیمت تراکتورهای ایرانی در آمریکای لاتین قابلیت رقابت داشته است و این وضعیت همچنان ادامه دارد. ایران در ونزوئلا علاوه بر کارخانه مشترک تراکتورسازی، کارخانه خودروسازی نیز داشته است که امیدوارم با رفع مشکلات ارزی ونزوئلا، مجدداً فعال بشود. این کارخانه نیز در صورت فعالیت مجدد می تواند تولیدات خود را صادر کند. اگر در ونزوئلا مشکل ارزی وجود دارد در کشورهای همسایه آن چنین مشکلی وجود ندارد و می توان به آنها صادرات داشت. ایران کارخانه سیمان و کارخانه های متعدد لبنیات و آرد ذرت برای ونزوئلا ساخته است. برخلاف ایران که نان گندم بیشترین مصرف را دارد در ونزوئلا نان ذرت با نام «اریا» پرطرفدار است. شرکت های ایرانی کارخانه تولید آرد این نوع نان را در ونزوئلا راه اندازی کرده اند و خوشبختانه کارخانه ها همچنان فعال هستند. اخبار خوبی در زمینه توسعه روابط میان ایران و ونزوئلا وجود دارد. به زودی و پس از فروکش کردن بحران کرونا پرواز مستقیم ایران و ونزوئلا برقرار خواهد شد، البته این پرواز در گذشته نیز وجود داشته که بنا به دلایلی تعطیل شد. مطمئن هستم با شروع مجدد این پرواز فرصت های بسیار زیادی برای ایرانیان در ونزوئلا ایجاد خواهد شد و ونزوئلایی ها نیز از حضور ایرانی ها می توانند منتفع شوند.

وزیر خارجه بوسنی: قدران حمایت های ایرانیم
معاون نخست وزیر و وزیر امورخارجه بوسنی و هرزگوین در دیدار سفیر جمهوری اسلامی ایران در ساریوو، ضمن قدردانی از حمایت های جمهوری اسلامی ایران، بر لزوم پیشبرد مناسبات دوستانه دو کشور در ابعاد مختلف تأکید کرد. به گزارش ایرنا، «خانم بیسرتا تورکوویچ» روز دوشنبه در ملاقات «محمود حیدری» با یادآوری نقش مؤثر حمایت های دولت و ملت ایران از مردم بوسنی و هرزگوین در زمان سخت گذشته تصریح کرد: «ملت بوسنی و هرزگوین همواره قدران حمایت های ملت ایران باقی خواهد ماند.» سفیر کشورمان در این دیدار از افزایش چهار برابری حجم مبادلات تجاری دو کشور در چهار سال گذشته خبر داد و اضافه کرد: «شیوع ویروس کرونا باعث کندی این روند شد که بار دیگر شتاب گسترش مناسبات از سر گرفته شود.» ایران طی جنگ بوسنی و نسل کشی مردم این کشور توسط صرب ها اصلی ترین متحد مردم مسلمان بوسنی بود.

امارات «غده ای سرطانی» در جهان عرب است
در سایه مداخله های ابوظبی و دست داشتن آن در درگیری ها در کشورهای مختلف منطقه، یک فرمانده در ارتش لیبی وابسته به دولت وفاق ملی لیبی اعلام کرد که دولت امارات به مثابه «غده ای سرطانی» در کالبد امت عربی است. به گزارش ایسنا، به نقل از القدس العربی، عبدالهادی دره، سخنگوی اتاق عملیات آزادسازی سرت-الجفره گفت: «دولت امارات با «بهار عربی» جنگید و باعث مشکلات و بحران هایی در یمن و سوریه شد.» وی ادامه داد: «ابوظبی تلاش می کند حتی وارد پارلمان تونس نیز نشود و ناآرامی هایی را در تونس و الجزایر به پا کند. در یمن نیز امارات اموال بسیاری را برای آموزش و مسلح کردن نیروهای جدایی طلب جنوب یمن هزینه کرده است.» وی عنوان داشت: «امارات ید طولایی در تمامی مشکلات عرب ها دارد و غده سرطانی در پیکره امت عربی است.»

صربستان از چین سامانه پدافند هوایی خرید
صربستان نسل جدید موشک های میان برد زمین به هوا از چین خریداری کرده است که نشانه جدیدی از همکاری عمیق میان پکن و بلگراد است. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری رویترز، خرید سامانه دفاعی موشکی اف کی ۳ در گزارش سالانه شرکت تسلیحات دولتی صربستان موسوم به (JugoimportSDPR) که به تازگی به آژانس ثبت دادوستد دولتی ارائه شده، آمده بود. پکن، صربستان را بخشی از ابتکار کمربند و جاده خود می بیند که هدفش گشایش ارتباطات تجاری خارجی جدید با شرکت های چینی است. چین میلیارد ها یورو در این کشور حوزه با لکان سرمایه گذاری کرده است که عمدتاً در وام های کم بهره، پروژه های زیرساخت و انرژی بوده است. در اواخر ژوئن، نیروی هوایی صربستان ۶ پهپاد جنگی اس جی ۹۲۴ (CH-۹۲۸) مسلح به موشک های هدایت شونده لیزری دریافت کرد که اولین محموله تجهیزات هوایی بدون سرنشین چینی در اروپا بود.

مخالفت ترکیه با توافق نفتی آمریکا و کرد ها
ترکیه توافق یک شرکت آمریکایی با افسد» برای سرمایه گذاری نفتی در شمال شرق سوریه را محکوم کرد. به گزارش ایسنا، به نقل از شبکه خبری روسیا الیوم، وزارت خارجه ترکیه دیروز (دوشنبه) اقدام یک شرکت آمریکایی در امضای توافقنامه ای با نیروهای سوریه دموکراتیک (قسد) در حوزه منابع نفتی سوریه را محکوم کرده و آن را به معنای نادیده گرفتن قوانین بین المللی دانست. شرکت آمریکایی Delta Crescent Energy LLC این توافقنامه را با نیروهای قسد برای استخراج و فروش نفت در شمال شرق سوریه به امضا رساند. در بیانیه وزارت خارجه ترکیه آمده است: «گروه تروریستی ی. پ. گ/پ. ک. که با به دست گرفتن منابع طبیعی متعلق به مردم سوریه، آرزوی خود برای جدایی از سوریه را آشکارا نشان داد.» وزارت خارجه ترکیه همچنین نسبت به حمایت آمریکا از این اقدام که در نقض قوانین بین المللی است، ابراز تأسفق کرده است.